

Op deze plek schrijven Pieter Koster en Barend van de Kraats afwisselend over onderwerpen die ondernemers in de uitvaart aangaan.

Pieter Koster is belastingadviseur bij Profinis Accountants & Adviseurs te Urk.

Foto: Frank Jansen

De waarheid blijft altijd waar

De rechter maakte gehakt van het verhaal

Ik heb het op deze plek al vaker over erfenissen en nalatenschappen gehad. Niet zo verwonderlijk, ze drukken nogal eens hun stempel op de periode die meestal wordt gedomineerd door rouw. Voor dat laatste lijkt vaker dan gedacht maar weinig ruimte.

In de praktijk blijkt dat 'Honesty is the best policy'. Een Angelsaksisch spreekwoord dat uitdrukt: eerlijk duurt het langst. Het komt voor dat erfgenamen niet altijd even eerlijk zijn over de verdeling van een erfenis. Sommigen verrichten bovenmatige inspanningen om zich een groter deel van de nalatenschap toe te eigenen dan waar zij recht op hebben. Wat die valsspelende erfgenaam niet weet, is dat ons Burgerlijk Wetboek in die situaties voor hem of haar een bepaling kent die hele nare gevolgen kan hebben.

In recente jurisprudentie komen wij een uitspraak tegen van een moeder met twee kinderen. Ik noem ze hier Piet en Klaas. Moeder was niet onbemiddeld. Een deel van de gelden stond op een Zwitserse bankrekening. Piet, die wat ongedurig van karakter is en ook in sprookjes gelooft, maakte op eigen gelegenheid tijdens het leven van moeder het saldo van die bankrekening over op zijn eigen bankrekening en leefde nadien vrolijk en prachtig. Nadat moeder was overleden ging Klaas vragen stellen. Piet hield lange tijd vol dat hij van niets wist, totdat de Zwitserse bank opening van zaken gaf. Piet kon niets anders dan aangeven dat Klaas gelijk had. Hierna gaf Piet, vindingrijk als hij was, aan dat hij het geld van moeder geschonken had gekregen. Klaas nam hierop een advocaat in de arm en een onverkwikkelijke procedure volgde.

De rechter maakte gehakt van het verhaal van Piet. Hierop wilde Piet de helft van het geld overmaken naar Klaas. Daar nam de advocaat van Klaas geen genoegen mee en bracht een wette-

lijke bepaling in stelling die erop neerkomt dat een erfgenaam die 'opzettelijk gelden of goederen die tot de erfenis behoren, verzwijgt, zoek maakt of verborgen houdt, deze aan de andere erfgenaam verbeurt'. Dit betekende dat Piet zijn aandeel in de door hem verzwegen bankrekening kwijtraakte aan broer Klaas. De bankrekening moest alsnog worden verdeeld, waarbij Piet werd overgeslagen. Klaas kreeg op deze wijze het gehele saldo van de bankrekening toegewezen. Piet probeerde het pleit in zijn voordeel te beslechten met een laatste argument dat hij uiteindelijk 'opening van zaken had gegeven'. De rechter was ook niet gevoelig voor dit argument en oordeelde onverbiddeijk, omdat het anders erop neer zou komen dat 'een verzwijgende erfgenaam niets te verliezen, maar alles te winnen heeft door niet eerlijk te zijn'. Piet wilde het onderste uit de kan maar kreeg het deksel op de neus.

De vereisten om een beroep te kunnen doen op de wettelijke bepaling van de 'opzettelijke verzwijging' zijn echter behoorlijk streng. Een erfgenaam die, voordat de verdeling afgerond is, uit zichzelf besluit een en ander nog op te biechten heeft goede kans om de sanctie van verbeurdverklaring te ontlopen. Als u vermoedt dat een andere erfgenaam niet helemaal eerlijk of volledig is over de nalatenschap, laat u dan vooraf goed adviseren, bijvoorbeeld door een competent belastingadviseur. In sprookjes worden vaak list en bedrog gebruikt om de tegenstander te verslaan. Echter, de verdeling van een erfenis is geen sprookje, ook hier geldt: 'een leugen komt op den duur altijd uit, maar de waarheid blijft altijd waar'. ◀